

Studia Biblica Slovaca

Ročník 1

2009

Číslo 1

Katolícke biblické dielo

Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Vydáva Katolícke biblické dielo, Svit, s cirkevným schválením.

Imprimatur: Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup, č. 1-06 zo dňa 3. 1. 2006

Nihil obstat: Anton Tyrol

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) - Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) - Pavol FARKAŠ (Nitra) - Peter FEDOR (Prešov) - Juraj Feník (Drienov) - Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ (Ružomberok) - Róbert JÁGER (Prešov) - Jozef JANČOVIČ (Bratislava) - Róbert LAPKO (Košice) - Milan SOVA (Bratislava) - Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) - Jozef TIŇO (Bratislava) - František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) - Pavol VILHAN (Roma, I) - Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Jazyková úprava: Elena Slaná

Zalamovanie: redakcia

Na príprave publikácie sa podieľali aj Mária Mihulcová, Zuzana Škrinárová, Martin Kňazek

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Blažej Štrba, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 22 42, fax: (+421) 048/418 22 08, studiabiblica@xaver.sk, www.biblica.sk,

František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@centrum.sk.

Príspevky sa požadujú tak v elektronickej podobe (disketou alebo pripojeným dokumentom e-mailu, podľa možnosti v Microsoft Word formáte s typom písma Times New Roman), ako aj vo vytlačenej forme (A4, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné typy písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v BibleWorks, tak upresniť aké. Príspevok typu článok alebo poznámka musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov, jeho anglickou verzou a zoznamom bibliografie. Nevyžiadané exempláre sa späť neposielajú. Redakcia si vyhradzuje právo na jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov.

Objednávku posielajte na Katolícke biblické dielo alebo na adresu redakcie.

Bankové konto: 400827 4864, IBAN: SK28 7500 0000 0040 0827 4864.

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

Studia Biblica Slovaca

© 2009 by Katolícke biblické dielo, Svit

Katolícke biblické dielo, Jilemnického 32/A, 059 21 Svit (Slovakia), www.kbd.sk

Tlač: Publica, publica@centrum.sk

Printed in Slovakia

ISSN 1338-0141

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako sto kňazov Košickej arcidiecézy v rámci ich celoživotného vzdelávania a kňazskej formácie, ako aj niekoľko desiatok študentov teológie. O konferenciu bol záujem aj zo strany médií.

Z konferencie bol vydaný zborník v anglickom jazyku.

Róber LAPKO

II. biblické dni na Gréckokatolíckej teologickej fakulte v Prešove

V dňoch 5. - 6. mája 2009 sa na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil už druhý ročník Biblických dní. V Roku svätého Pavla sa konala medzinárodná vedecká konferencia s názvom: *Pavlova rétorika na pozadí Starého zákona*. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s Viedenskou univerzitou vo Viedni, Katolíckou teologickou fakultou, Inštitútom pre starozákonnú biblickú vedu, ktorú zastupovali garanti prof. Dr. Ludger Schwienhorst-Schönberger a Dr. Miroslav Varšo. Cieľom podujatia bolo poukázať na spätosť apoštola Pavla s judaistickým a helenistickým prostredím, ako aj na vplyvy týchto kultúr a Starého zákona na formovanie a smerovanie jeho teológie. Pri jej formulovaní a ohlasovaní kládol na Božie slovo dôraz do takej miery, že možno hovoriť o „teológii slova“, analogicky prítomnej už v Starom zákone, v ranom judaizme a v ohlasovaní Ježiša Krista. Cieľom konferencie bolo priblížiť miesto a význam Starého zákona v teológii apoštola Pavla, vďaka čomu môže povedať: „*Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy*“ (2 Kor 6,2b).

Podujatie otvoril úvodným príhovorom dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove prof. ThDr. P. Šturák, PhD. Najprv vystúpil prof. Dr. hab. T. B. Jelonek s príspevkom „*Pisma Święte jako źróđło Pawłowej teologii*.“ Potom nasledovali dvaja významní slovenskí biblisti. Prvý vystúpil prof. ThDr. A. Tyrol, PhD. s príspevkom „*Pavlova metóda qal wa-chomer v Rim 11.*“ Druhým vystupujúcim bol doc. ThDr. J. Leščinský, PhD. s prednáškou „*Svätý Pavol a jeho postoj k verejnej autorite v Liste Rimanom*“, obidvaja z Teologickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. Záver hostujúcej sekcie prezentoval hosť z Českej republiky a riaditeľ Katolíckeho biblického diela v Českej republike a docent na Cyrilometodějskej teologickej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci doc. P. Chalupa, Th.D., ktorý vystúpil s príspevkom „*Nové na pozadí starého v Pavlových a pavlovských listech.*“ Druhý blok tvorili vystúpenia: Dr. M. Varšo s príspevkom „*Motívy Pánovho dňa z Dvanástich prorokov v Pavlových listoch*“, Dr. J. Tiňo s príspevkom „*Rôzna argumentácia v Pavlovej apológii zmŕtvychvstania: 1 Kor 15,20-32*“ z Teologickej fakulty Trnavskej univerzity, a SSDr. B. Štrba so štúdiou „*Nečistý nemá dedičstvo (Ef 5,5). Komparácia pojmov nečistoty a dedičstva v Corpus Paulinum s ich*

starozákonným použitím.“ Spolu s ním vystúpili aj bohoslovci z Kňazského seminára sv. F. Xaverského z Badína, ktorí predstavili projekt s názvom „Synopsis novozákonných a starozákonných textov“. Potom s príspevkom „Závoj spadne (2 Kor 3,16). Relektúra Ex 34,29-34 v Druhom liste Korint’anom“ vystúpil ThDr. Ing. J. Jančovič, PhD. z RKCMBF Univerzity Komenského Bratislava. Tretiu sekciu a ukončenie prvého dňa tvorili slovenskí bibliști: Dr. R. Lapko „Pavol - model v súžení. Teológia ľudskej slabosti vykreslená v 2 Kor 12,1-10 podľa vzoru Jóba“, Dr. J. Feník „Veselého darcu Boh miluje. Funkcia a poslanstvo starozákonných citácií v 2 Kor 9, 6-10“, ThDr. D. Iskrová, PhD. „Rétoricko-literárny dôraz v Liste Filemónovi“, doc. ThDr. F. Trstenský, PhD. „Pavlova vznešená cesta v 1 Kor 13“, ThDr. Š. Novotný, PhD. „Pavlova catena v Rim 3,10-18“. Posledný príspevok prvého dňa „Reflexia Pavlovho chápania Starého zákona v spisoch apoštolských otcov“ bol od Mgr. M. Valču, PhD. z Fakulty prírodných vied Žilinskej univerzity, čím konferencia nadobudla aj ekumenický charakter.

Druhý deň medzinárodnej vedeckej konferencie otvorili domáci pedagógovia s nasledujúcimi príspevkami: prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD. „Starozákonné čítania liturgie Veľkej soboty v kontexte čítaní z listov sv. Pavla“, doc. ThDr. PaedDr. Andrej Slodička, PhD. „Trinitológia v Corpus Paulinum“, PhDr. ThDr. Daniel Slivka, PhD. „Miesto Hebrejskej Biblie v listoch apoštola Pavla. Potom predniesol príspevok doc. Alexander Cap, CSc. „Apoštol Pavol – geniálny misionár“ z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove. Potom nasledovali poľskí bibliști ThDr. Anastazja Seul „Retoryka hymnów chrystologicznych w listach św. Pawła apostoła“ z Uniwersytetu Zielonogórskej, Wydział Humanistyczny, a Dr. Piotr Łabuda „Szawel – Paweł. Zawsze prawdziwy i gorliwy Izraelita“ z Pápežskej teologickej akadémie v Krakove. Celý blok uzavreli opäť domáci pedagógovia ICDr. František Čitbaj, PhD. „Privilegium Paulinum v kódexovom práve Katolíckej cirkvi“, a ThDr. Mária Kardis, PhD. z Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove s prednáškou „Byť v Kristovi“. Model univerzalizmu v Gal 3, 26-28. Posledný príspevok konferencie „Formovanie diakonátu u Pavla“ predniesol Mgr. Martin Kahanec, doktorand z Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Vedeckými garantmi konferencie boli: prof. Dr. Ludger Schwienhorst-Schönberger, ThDr. Mária Kardis, PhD., Dr. Miroslav Varšo. Konferenčný výbor tvorili: prof. Dr. Ludger Schwienhorst-Schönberger, ThDr. Mária Kardis, PhD., Dr. Miroslav Varšo, PhDr. ThDr. Daniel Slivka, PhD., Mgr. Mária Poliaková, PhD., Mgr. Kamil Kardis, PhD., Bc. Juraj Blaščák.

Z uskutočnenej konferencie bol publikovaný zborník, ktorý bude dostupný na Katedre historických vied Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU.

Dr. Daniel SLIVKA – organizačný výbor
medzinárodnej vedeckej konferencie

Contents

Blázej ŠTRBA

Preface	1-3
---------------	-----

Treaties

Daniel SLIVKA

Biblical hermeneutics	4-22
-----------------------------	------

János KARAFFA

Judgement and suffering of the prophet Jeremiah and their relation to the songs of the <i>Ebed Yahweh</i>	23-31
---	-------

Peter ŠOLTÉS

The process of relecture in the Gospel of John	32-50
--	-------

Notes

Milan SOVA

The mighty Pharaoh's hand (Exod 3:19)	51-54
---	-------

Reflections

Frédéric MANN'S OFM

Inexhaustible richness of the Word of God	55-72
---	-------

Anton TYROL

Spiritual actualization of Paul's message	73-82
---	-------

Abstracts and reviews	83-91
------------------------------------	-------

Communications and references	92-104
--	--------

Obsah

Blážej ŠTRBA

Predslov1-3

Štúdie

Daniel SLIVKA

Biblická hermeneutika4-20

János KARAFFA

Súd a utrpenie proroka Jeremiáša a ich vzťah k piesňam *ebed yhwh* .21-31

Peter ŠOLTÉS

Proces „relektúry“ v Jánovom evanjeliu32-50

Poznámky

Milan SOVA

Mocná ruka faraóna (Ex 3,19)51-54

Reflexie

Frédéric MANNS OFM

Nevyčerpatel'né bohatstvo Božieho slova. Úvaha o zmysle Biskupskej synody v roku 200855-72

Anton TYROL

Spirituálna aktualizácia Pavlovho posolstva73-82

Abstrakty a recenzie83-91

Oznamy92-104